

SPORT ALS VACCIN

Marketing *insight*: hoe hoger het inkomen en de opleidingsgraad, en dus de sociale klasse, hoe hoger het gezondheidsbesef. De relatie tussen gezondheidsbesef en sportparticipatie behoeft geen verdere toelichting. Jeroen Scheerder, onze vaste columnist die u hieronder leest, onderzocht de significante correlatie tussen inkomensongelijkheid en fysieke inactiviteit op het niveau van Europese landen. Uitkomst: hoe groter het verschil tussen de 20% rijksten en de 20% armsten, hoe groter de kans op fysieke inactiviteit, op niet-deelname aan sport en op niet-deelname aan sport in clubverband. We doen het hier nog niet zo slecht: minder goed dan de Scandinavische landen, nagenoeg even goed als onze eeuwige sportbenchmark Nederland maar heel wat beter dan de landen in het oosten of het zuiden van Europa. De verwachting is dat corona voor een nog sterkere polarisatie zal zorgen. Over de schrikwekkend hoge correlatie tussen overgewicht en de dodelijke gevolgen van corona hadden we het al in ons vorige editie. Dat obesitas "een sociaal gelaagde pandemie" – dixit de WHO – is, wist u wellicht al. Dus is het vaccin inderdaad oneerlijk verdeeld. Het sportvaccin. (MH)

JEROEN SCHEERDER

Privésport, met dank aan sportdomotica

Het was haast niet meer dan een voetnoot in de hele berichtgeving naar aanleiding van de inauguratie van de 46ste president van de Verenigde Staten. Joe Biden blijkt een fervente adept te zijn van Peloton, oftewel een trimfiets voor gebruik binnenshuis.

Dat is op zich inderdaad weinig wereldschokkend nieuws. Amerikaanse presidenten maken er een erezaak van om hun fitheid als politiek handelsmerk in te zetten. Een presidentiële ochtendloop in het gezelschap van enkele topfitte bodyguards of dito basketpartijtje met enkele hogeschoolstudenten? Potussen als Carter, Clinton, Bush jr. of Obama draaiden er hun hand niet voor om. Personal fitness als kenmerk van een sterke natie. De 'verijfelijking' van de American dream. Maar Biden laat zien dat hij mee is met de trend in fitnessland: (witte)huissport.

Van een individualisering van sportbeoefening was al langer sprake. Resultaten van de meest recente peiling naar het sportgedrag in Vlaanderen geven aan dat 55% van de sportievelingen één of meerdere sporten zonder gezelschap – en dus alleen – beoefent. Geen enkele andere sportsetting scoort bovendien hoger. Meer nog, COVID-19 heeft het op zichzelf bewegen een boost gegeven. In eigen bubbel sporten werd immers door de overheid sterk aangemoedigd. Naast de massale herontdekking van wandelen, lopen of fietsen in de openlucht, is er nu ook het in eigen kot sporten. Corona betekende dan ook de echte geboorte van de thuisporter. Eigen salon of tuin was tot voor kort echter geen al te populaire plek om sportactief te zijn. Maar de verkoop van fitnessapparaten voor thuisgebruik kent klaarblijkelijk een hausse. Sportdomotica is in.

Daar blijkt ook een tijdsaspectieel voor te zijn. Onze vrijetijdsbesteding is immers grotendeels verhuuslijkt: voor elke honderd minuten die we aan vrije tijd hebben, besteden Vlamingen er 73 binnenshuis. Vier vijfde van het budget voor vrije tijd binnenshuis gaat bovendien naar schermgerelateerde activiteiten, zoals tv-kijken en het consulteren van nieuwe media. Slimme sporthuishoudtoestellen zijn schermgebonden want operationeel via een interface, lees: een touchscreen, camera en/of microfoon waarmee informatie van mens op machine kan worden overgebracht. Al bewegend turen naar beelden op een scherm. Multitasken in eigen huis.

Het succes dus van sporten in eigen kot, fysiek geïsoleerd maar via een scherm met de wereld geconnecteerd, en laat net dat laatste een ernstige kopzorg wezen voor de veiligheidsdiensten van het Witte Huis. Want door te 'fietstrimmen' in eigen salon gooit Biden heel wat persoonsgegevens te grabbel aan de buitenwereld. In Duitsland, Frankrijk, Nederland en andere landen wordt geprotesteerd tegen de vermeende vrijheidsinkrimping die de coronamaatregelen met zich meebrengen. Een te gratulite en vooral weinig democratische beroving van grondrechten, zo wordt geproclameerd. Protest buitenshuis tegen een avondklok of opgelegde quarantaine, maar in ons eigen sportkot geven we blijkaar graag heel wat

privacy prijs. Vergelijkbare persoonsgegevens als deze die op bijvoorbeeld het Passenger Locator Form dienen ingevuld, worden nu al thuisportend vrijgegeven aan de eigentijdse telg van Big Brother, aka Big Tech. De sportdisciplines van deze technologische giganten werken gedisciplineerd hun home work-outs af. In de filosofie van Foucault: thuisfitness als alziend panopticon, een architectonische vernuftigheid die het mogelijk maakt groepen van mensen collectief te controleren of te verbeteren. Sportsocialisatie in het meervoud. Spelenderwijs, gewillig en volautomatisch wordt immers gemonitord op welk tijdstip ik welke sportactiviteit op welke plaats aan welke intensiteit volbracht heb, inclusief paramaters die veel zeggen over mijn slaap-, zit- en eetgedrag. Een non-stop biomedische screening, dat is de natte droom van *data miners* in hun zoektocht naar onontgonnen doch potentiële niches en segmenten.

Net zoals we in een democratie verwachten dat de politieke machten elkaar in evenwicht houden, is het wellicht goed dat ook in het delen en beschikbaar stellen van heel wat beweegcijfers wederzijdse controle gegarandeerd is. En dat om onze geliefkoosde bewegingsvrijheid niet in het gedrang te laten komen. Zal een pandemie niet daar ook rekening mee houden? ■

Prof. Jeroen Scheerder is hoogleraar sportbeleid en sportsociologie aan de KU Leuven.